

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל

הסכם בין חברת מ.ח. אלישר הפצה בע"מ לבין ביסטופ מזנונים (1991) בע"מ

1. פתח דבר

ביום 29 בינואר 2008 הונחה על שולחני בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "החוק"), להסכם בין חברת מ.ח. אלישר הפצה בע"מ (להלן: "אלישר") לבין ביסטופ מזנונים (1991) בע"מ (להלן: "ביסטופ"). עניינו של ההסכם בעיצוב מחדש של חנות אחת של הקמעונאי, ובפרסום בלעדי בה על-ידי אלישר.

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי הכבילות אינן מגבילות את התחרות בחלק ניכר של השוק המושפע מן ההסדר, כי הן אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק כאמור, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים שיפורטו להלן, מצאתי כי ההסדר ראוי לפטור כמבוקש.

2. הצדדים, ההסכם והשפעתו על התחרות

2.1 תאור הצדדים

בישראל פועלות כיום מספר חברות העוסקות בשיווק סיגריות, הן סיגריות המיוצרות בישראל והן כאלה המיובאות מחו"ל.

אלישר היא חברה המייבאת, משווקת ומפיצה בישראל את מותגי פיליפ מוריס. בין מותגים אלה נמנים, לדוגמה, המותגים Marlboro ו-L&M. אלישר מפיצה את מוצריה ברחבי הארץ הן בדרך של הפצה ישירה על-ידה והן באמצעות סיטונאים.

בנוסף לאלישר, קיימות חברות נוספות העוסקות בייבוא מותגי סיגריות מחו"ל ובשיווקן בארץ, כגון ט.ל.ש. טבק, יבוא שיווק והפצה בע"מ (מותגי B.A.T.), גלברנדס בע"מ (מותגי RJR), י.ד. טבקוס בע"מ (מותגים המיוצרים בגרמניה) ולמיט יבוא ויצוא בע"מ (מותגים מבולגריה). לבד מחברות אלה, קיימת חברת דובק בע"מ (להלן: "דובק"), המייצרת ומשווקת סיגריות מתוצרת מקומית.

ביסטופ היא חברה המפעילה מזנונים ברחבי הארץ. בין היתר מפעילה ביסטופ חנות לממכר מוצרי טבק ומוצרים נלווים להם במתחם רכבת צפון בתל-אביב (להלן: "החנות").

2.2 תאור ההסכם והכבילות

אלישר התקשרה בהסכם עם ביסטופ, לפיו תתכן אלישר ותבצע, על חשבונה, עיצוב מחדש של החנות. בין היתר יותקנו בחנות מתקני תצוגה, שילוט ואביזרים שונים, המפרסמים את מוצרי הטבק של אלישר. בתמורה התחייבה ביסטופ לא לאפשר פרסום של כל גורם אחר בשטח החנות, וכן בשטחים הצמודים לה, לרבות מחוץ לה ועל-פניה.

על-פי מה שנמסר לי על-ידי הצדדים, ההשקעה בחנות היא משמעותית. מטרת הכבילה היא, לפיכך, להפוך את ההשקעה בחנות על-ידי אלישר לכדאית ולמנוע הנאת חינם וניצול ההשקעה על-ידי גורמים אחרים. לפיכך נחוצה הכבילה למימוש עיקרו של ההסדר, היינו, שיפוצה של החנות ושימוש בה כערוץ פרסומי של אלישר.

2.3 ההסדר - הסדר כובל

הסכם מן הסוג המתואר לעיל מהווה הסדר כובל, כהגדרתו בסעיף 2(ב)(3) לחוק. שהרי, הסדר שעניינו בהקניית בלעדיות למפרסם, משמעו כי נאסר על אדם אחר לפרסם באותו מקום. הסדרים מסוג זה משמעם חלוקת שוק "לפי האנשים... שעמם יעסקו" כפי שמורה הסעיף האמור.

2.4 השפעת ההסדר על התחרות

ההסדר שבפניי אינו בא בגדרי פטורי הסוג, בשל נתח השוק המשמעותי שיש לאלישר בתחום הסיגריות. עם זאת, אין כל מניעה לתת לו פטור בגדרי סעיף 14 לחוק. מדובר **בחנות אחת** מתוך כ-12,000 נקודות מכירה של מוצרי טבק בישראל. יתר על כן, למוצרי טבק, שפרסומם בערוצים מסוימים הוגבל בחוק¹, קיימים בכל-זאת ערוצי פרסום רבים נוספים, כגון עיתונים, עלונים, דיור ישיר וכיו"ב. מכאן שאין כל חשש שההסכם ייצור חסימה משמעותית של ערוצי שיווק בפני מתחריה של אלישר.

3. סוף דבר

לאחר שנועצתי בועדה לפטורים ולמיזוגים, באתי לכלל מסקנה כי עליי להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש. החלטתי זו נתונה לערר בתוך 45 יום בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

רונית קן

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, ג' בניסן, תשס"ח

8 באפריל 2008

¹ חוק הגבלת הפרסומות והשיווק של מוצרי טבק, התשמ"ג-1983 אוסר על פרסום מוצרי טבק בטלוויזיה, ברדיו בעיתונים מסוימים, בכלי תחבורה ציבוריות ובערוצי פרסום נוספים.